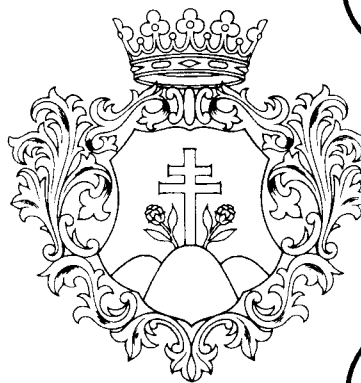

Mi újság FÉNYSZARUN?

Jászfényszaru város lapja

2007. február

Ara: 85.- Ft

18. évfolyam 2. szám

Meghívó

Nemzeti ünnepünk alkalmából **március 14-én 17.00 órakor** koszorúzást tartunk a Petőfi szobornál.

Az ünnepi szónok **Dobák Gábor** dia-kónus lesz.

A szabadtéri rendezvényt ünnepi műsor követi a művelődési ház nagytermében, melynek szervezésére az Általános Iskola, Kooperatív Művészeti Alapiskola és Szakiskolát kértük fel.

A megemlékezésre tisztelettel meghívja a település lakosságát Jászfényszaru Város Önkormányzata.

Március 15-én 10 órakor ünnepi szentmisét mutat be Csöke György esperes a római katolikus templomban.

Fogadóóra

*Dr. Gedei József*országi képviselő **március 23-án 15 órakor** fogadóórát tart a Polgármesteri Hivatalban. Ugynebben az időpontban és helyen lesz *Györiné dr. Czeglédi Márta* polgármester fogadóórája.

Jelen lesz továbbá *Szabó Gabriella*, aki a regionális pályázatokkal kapcsolatban várja az érdeklődőket, valamint a *BDT Kft. képviselőjéhez* is lehet intézni kérdéseket.

Rövid hírek

Február 9-én Gróf Battyány Lajos születésének 200. évfordulója tiszteletére megemlékezést tartottak a FEBE szervezésében. A városháza falán lévő 1848-1948-as centenáriumi emléktábla megkoszorúzását követően a tanácskozó teremben Kotáné Kovács Tímea tanár emlékezett a tragikus sorsú miniszterelnökre. Az előadás szerkesztett változatát A Batthyány-család címmel lapunk 2. oldalán közöljük.

*

Március 1-18-ig Menyhárt Éva fotóiból látható kiállítás a művelődési ház földszinti termében.

*

Február 13-án három fiatal tudós – közöttük Langó Péter régész – Talantum Akadémiai Díjat vehetett át Budapesten. (Bővebb tájékoztatás olvasható újságunk 7. oldalán.)

Közmeghallgatás – 2007

Jászfényszaru képviselő-testülete a 2007. február 21-én a Petőfi Művelődési Ház nagytermében megtartott közmeghallgatáson ismertette a város idei költségvetésének tervezetét. A jelenlévők a költségvetés tervezetének kivonatát és közérdeklő információkat tartalmazó „prospektusokat” kaptak. A közmeghallgatást a Képviselő-testület hívja össze minden évben legalább egyszer, melyet Jászfényszaru önkormányzata hagyományosan a költségvetés elfogadása előtt tart.

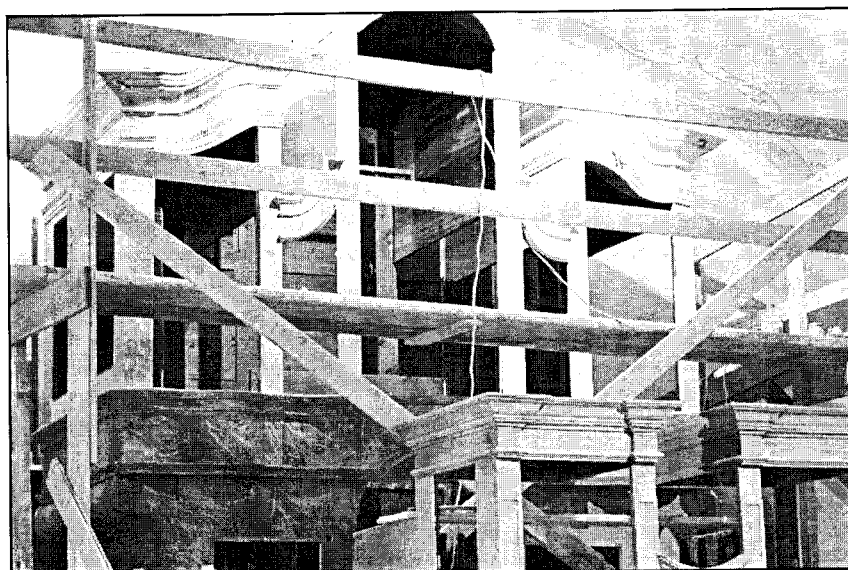
A képviselő-testület meghívását elfogadta Kőrei-Nagy József, a Jászberényi Rendőrkapitányság vezetője, Dr. Kurpé László, a hatvani központi orvosi ügyelet orvos vezetője, megjelent a BDT Kft., továbbá meghívást kapott, de távol maradt az ÉMÁSZ, és a TIGÁZ. A víz- és szennyvízszolgáltatást

végző helyi intézményünk és valamennyi egyéb intézmény képvisellete jelen volt. Kérdést vendégeink nem kaptak. „csak” azt a felkérést tolmácsolta a polgármester, hogy továbbra is vigyázzanak lakosaink egészségére és biztonságára.

A Képviselő-testület által elfogadott költségvetést újságunk későbbi számában tesszük közzé, itt azokról az adatokról és település-mutatókról adunk tájékoztatást, amelyeket az Önkormányzat nevében *Györiné dr. Czeglédi Márta* polgármester asszony ismertett.

Jászfényszaru város önkormányzatának 2007. évi tervezett bevétele és kiadása 865 millió 846 ezer Ft. A polgármester kiemelte, hogy a befektetett pénzügyi eszközök bevétele terhére 56 millió 614 ezer Ft költség-
(Folytatás a 3. oldalon)

Megújul a régi orgona

Jászfényszaru minden lakójának egyformán kedves öreg hangszer, a templomunk orgonája most megújul. Az igényes munkát ketten végzik: Pusker János karnagy, orgonaépítő mester és Répássy Viktor okleveles festő, restaurátor. A bemutató orgona hangverseny tervezett időpontja: 2007. április 30-án 18 óra. A felújítás teljes költsége még nem áll rendelkezésre, ezért a Római Katolikus Plébániahivatal (Szentcsalád tér) köszönettel fogadja a lakosság és jogi személyek adományait.

A Batthyány-család – 1. rész

Egy olyan névvel született embert, mint Batthyány nem nevezhetünk átlagarisztokratának. Attekintve a család történelmi hagyományait úgy érezhetjük, szinte predestinálva van a nagy feladatokra. A 12. században a Zala megyei Őrs várát birtokolja a család, még Kövágóörsi néven. Zsigmond király adományaként kerül birtokukba a Fejér vármegyei Batthyán település, ez után változtatják nevüket Batthyányra. A török támadásai idején birtokaik védelmére kényszerülnek. Ebből nő ki a nemzet védelmét szolgáló öröklődő tradíció, melynek következtében megszerzik a grófi, s a család másik ága a herecegi, majd a nádori címet is. Címerállatuk szimbólumává vált a család önfelállózásának. A Mátyástól kapott címeren kiterjesztett szárnyú fehér pelikán tépi csőrével mellét, így táplálva fiókait. Ha e mellé odatesszük azt a képet, amin Batthyány féltérde ereszkedve kitért karral várja a kivégzőosztag előtt a mellét feltépő golyót, akkor ez talán nem is kíván további magyarázatot.

Gyermek- és ifjúkora

1807. február 10-én született Pozsonyban. Apja Batthyány Sándor József a császári királyi hadseregben katonáskodott századosként, majd átvette birtokait Ikerváron. 1804-ben feleségül vette Skerlecz Borbálát, akinek ősei Horvátországból származó udvarhú tisztviselők. Nem sokkal fiuk születése után különváltak, s az asszony gyermekeivel Bécsbe költözött. 5 éves, amikor apja meghal. A végrendelet szerint a több milliós örökség Batthyányé, kezelésével fia nagykorúságáig Vas vármegye alispánját és árvaválasztmányát bízta meg. Am az anya kijátssza a végrendeletet, így Skerlecz Borbála kezébe kerül a hatalmas vagyon kezelése. Fiát eltávolítja házából, hogy felhőtlenül élvezhesse annak örökségét, s a birtok adósságaira, modernizálásra nem enged költeni. A gyermeket szeretethiány, hidegség veszi körül. Már korán megérti, anyja miért hidegült el tőle, testvérét miért nem engedi hozzá. Meghatározóak lesznek ezek a tapasztalatok jellemének kialakulásában. Az ingerlékeny, vad, szenvedélyes gyermek dühkitörésekkel adja a világ tudtára elégedetlenségét. Gyermekkorának egyetlen pozitívumaként iskoláit kell megemlítenünk. Két bécsi nevelőintézet, egy év győri bencés gimnáziumi tanulmány után Nicolaus Möller, a filozófia doktora házába kerül, ahol eredetiben olvassa a felvilágosodás alapvető műveit, amelyek megalapozzák liberális gondolkodását. Jogi tanulmányai mellett katonai pályára lép, ám a felnőtté váló Batthyány egyre többször kerül összetűzésbe anyjával, aki arra biztatja, hogy éljen rangjának megfelelő társadalmi életet, de ehhez nem biztosítja a megfelelő anyagi támogatást. A tapasztalatlan fiatal besétál anyja csapdjába. Adósságokba keveredik, ami miatt anyja feljeleníti felettségeinél, majd az ikervári uradalom bére adásával próbálja kihúzni fia lába alól a vagyont. Ezzel megindul a nyílt harc az örökségért anya és fia

között, ami végül megegyezéssel zárul. Batthyány átveheti örökségét, s az európai műveltségű, német anyanyelvű magyar gróf, aki korábban csak két évet töltött hazájában végre megérkezik Magyarországra, hogy meghatározó személyiségévé váljon az elkövetkező évek eseményeinek.

Felkészülés a politikai pályára

Batthyány hazatérte után tudatosan formálja át a róla adósságai és anyjával folytatott vitája miatt kialakult negatív képet. Birtokai modernizálásával gyorsan stabilizálni tudja anyagi helyzetét, majd önmaga fejlesztésére fordítja figyelmét. Bővíti könyvtárát, kastélya az önképzés műhelyévé válik. Az irodalom és művészetek mellett a társadalom- és természettudományokat tanulmányozza. Elsősorban élveztek a közéleti, politikai pályához szükséges olvasmányok. Szellemének, látókörének fejlesztéséhez utazásai is hozzájárultak. 1833 és 1839 között idejének nagy részét ezzel töltötte, beutazva csaknem egész Európát. Leghűségesebb útítársa felesége, Zichy Antónia volt. A liberális szellemiségű, hatalmas vagyonnal rendelkező családból származó feleségnek természetes közege volt a politizálás. Kezdetől fogva egyik legfontosabb támasza férjének politikai pályafutása során, szépsége, elbűvölő egyénisége, szellemessége szerencsésen ellensúlyozta a gróf arisztokrata hűvösségét és tartózkodását. Széles társadalmi kapcsolatarendszer szervezett férje köré, pezsgő társadalmi életet vezetett, aminek segítségével Batthyány ismertté vált nemcsak arisztokrata de középnemesi és polgári közegekben is. Az első reformországyülésen még nem vesz részt. Nem érzi magát elég felkészültnek. 1831-ben Széchenyi még így ír róla naplójában: „... céljainkra nem sokat ér, teljesen német befolyás alatt van.” Csupán az 1839-40-es országgyűlésen válik nyilvánvalóvá, hogy éveken át tudatosan készült az ellenzéki vezérszerepre. Elhivatottság-tudata, büszkesége alapján egész életében erre vágyott, s ezt a reformellenzék pártja szervezésével kívánta megvalósítani.

A reformkori politikus

Az 1839/40-es országgyűlésen szinte berobbant a politikai közéletbe. Még az egyébként rendkívül tájékozott császári titkosrendőrséget is meglepte, akik az országgyűlés végén a következő jelentést tettek róla: „... figyelembe véve nevét, gazdagságát, csillogó tehetségét és olvasottságát, a mostani 1839/40-es országgyűlés legfontosabb és legbefolyásosabb ellenzékijének tarthatjuk.” Már az országgyűlés előtt megkezdte az ellenzék szervezését azzal, hogy a fiatal főurakat megjelenésre és ellenzéki magatartásra szólította fel, majd az országgyűlésen Széchenyivel megalapította a kiskaszinót, amely naponta tartott összejöveteleket és közös álláspontot alakított ki. A főrendi ellenzék élére állva megtette az első lépést az országos ellenzék megszervezése felé. Reformelképzelései nem voltak olyan

átfogóak, mint Széchenyié, gondolatait nem foglalta írásba, nem volt teoretikus alkat, elképzeléseit mások gondolataiból gyúrta össze. Amikben biztos volt: a reformok érdekében pártot kell szervezni. Politikai programnyilatkozata a liberalizmus alapelveire épült (kiváltságok eltörlése, politikai jogok cenzus alapján történő gyakorlása, közös teherviselés, ösiség, hitbizomány eltörlése, szabad kereskedelem, alsóbb néprétegek felvilágosítása, iskoláztatása stb.).

A főrendi ellenzék ars poeticájaként így fogalmazott: „A minoritás nem diadalomra, hanem csak vitára tart számot.” Felszólalásaikkal többnyire alul maradtak mégis Batthyány határozott fellépésének köszönhetően szervezett tevékenységük nagy tekintélyt szerzett a liberális reformköveteléseknek. Nagyobb tekintélyt, szilárdabb anyagi bázist biztosítottak az egész magyar ellenzéki mozgalom számára. Vállvetve küzd Deákkal Wesselényi, Kossuth, Lovassy kiszabadításáért, a szólásszabadság érdekében. E beszédei alapján az udvarban a legveszedelmesebb felforgatóként jellemzik. Az országgyűlés végeztével feloszlott a főrendi ellenzék. Batthyány Pestre költözött, hogy ott folytassa szervező munkáját. De sem a Széchenyi, sem a Kossuth által járt út nem volt számára megfelelő. Az ö egyéni útja, amely a szélesebb társadalmi ismertségen át az ellenzék vezérszerepéig vezetett az egyesületi út volt. Az Iparegyesület elnökeként szoros munkakapcsolat létesült Batthyány és Kossuth között. Ez az időszak a megfigyelés, a tapasztalatszerzés ideje volt, hogy mindezeket kamatoztatva az 1843/44-es országgyűlésen az ellenzék egyik vezérszónokává, valódi pártvezérré lépjen elő. Deák távollmaradása miatt is Batthyányra várt az ellenzék összefogásának fontos feladata. A konzervatív Majláth György országbíró szavai szemléletesen mutatják be, hogy ez mennyire sikerült a grófnak: „Bizony jól rendben tartja őket. Még a tekintetével is vezényel!” Az 1843/44-es országgyűlés fontos részeredményei ellenére is a sikertelenségéből is levont tapasztalatokkal vált irányadóvá. Batthyány az Iparegyesületben szerzett tapasztalatai alapján bekapcsolódott a szociális útba, amely társulati téren kívánta megvalósítani a reformokat. Több egyesület elnökeként, tagjaként az ellenzéki vezérszerephez szükséges népszerűsége tett szert, míg az egyesületek szilárd anyagi bázist, társadalmi rangsort, politikai elismertséget kaptak általa. Az egyesületek legnagyobb jelentősége, hogy a különböző társadalmi rétegek összefogásával az érdekegyeztetés felé egyengette az utat, amely az első lépés Batthyány számára a liberális mozgalom gyakorlati egységesítése felé. Az ellenzék körlevelei kezdettől Batthyány aláírásával jelennek meg, majd hivatalosan is az ellenzék vezetőjévé választják, megalakul az Ellenzéki Párt. Az ő ösztönzésére fogalmazza meg Kossuth és Deák az Ellenzéki Nyilatkozatot.

Kotánné Kovács Tímea
(Folytatjuk.)